

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.III.20.388/2010/4. szám

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla dr. Varró Dénes ügyvéd által képviselt **(felperes neve, címe)** szám alatti lakos felperesnek, - **(alperes neve, címe)** alatti lakos alperes ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 2010. április 19. napján kelt 4.P.21.466/2009/15. sorszámú ítélete ellen a felperes részéről 19. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

A le nem rótt 702.000,-(Hétszázkettőezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperes tulajdonát képezi a **(település neve) (1...)** /A/2 helyrajzi szám alatt nyilvántartott, természetben **(település neve, utca 1. neve, házszám)** alatti háromszintes házingatlan szülei **(személy 1. neve)** és házastársa haszonélvezeti jogával terhelten. Az épület földszintjén található 100 m²-es egylégterű üzlethelyiséget a **(P...)** Kft. bérelte, abban méteráru üzletet, míg a felperes elkülönítetten rövidáru kereskedést üzemeltetett. A kft.-vel szemben, amelynek ügyvezető igazgatója a felperes apja, az önálló bírósági végrehajtó alperes előtt több végrehajtási eljárás volt folyamatban. 2004. augusztus hónapban az alperes a **(G...)** Kft. végrehajtást kérő kérelmére zár alá vétellel ingófoglalat foganatosított, az intézkedés során több napon keresztül a felperes közreműködésével felleltározta az adós méteráru készletét. A rövidáru kereskedés ingóságait nem foglalta le, azonban az üzlethelyiséget a leltár befejezését követően lepecsételte. A jogi képviselővel eljáró adós 2004. szeptember 21. napján és ezt követően további 3 alkalommal végrehajtási kifogást terjesztett elő, amelyben sérelmezte a perbeli üzlethelyiségben, más raktárban, illetve elárusító helyen tárolt ingóságok lefoglalását, az árverési becsértéket és egyéb végrehajtási cselekményt.

A felperes, mint bérbeadó a végrehajtó kényszerintézkedése előtt 2004. július 15. napján bérleti szerződést kötött **(személy 2. neve)** bérlővel, amely szerint 2004. szeptember 1. napjától 3 év időtartamra a **(település neve, utca 1. neve, házszám)** alatt lévő üzlethelyiséget bérbe adta havi 200.000,-Ft díj ellenében. A szerződés 2004. szeptember 15. napján megszűnt. A Kiskunhalasi Városi Bíróság T/1. Vh.487/2004/10. sorszámú végzésével az adós végrehajtási kifogásnak részben helyt adva a végrehajtási eljárás felfüggesztésének hatályát a zár alá vételi eljárás foganatosítása részében megszüntette. Az alperes 2004. október 21. napján az ingatlanban lefoglalt és tárolt ingókat az adósnak átadta és ettől az időponttól az üzlethelyiség használhatóvá vált.

A felperes keresetében 5.700.000,-Ft vagyoni kár és annak a középátlagos időponttól járó késedelmi kamata, valamint 6.000.000,-Ft nem vagyoni kártalanítás megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Előadása szerint a jogellenes intézkedése folytán **(személy 2. neve)** bérlővel kötött bérleti szerződése megghiúsult, és 3 év időtartamra havi 200.000,-Ft bérleti díjtól esett el, amelybe elszámolta a 2005. márciusában **(személy 3. neve)** -val létrejött bérleti szerződés alapján megtérült havi 50.000,-Ft díjat. Nem vagyoni kárigényét arra alapította, hogy egészsége és a városban köztudomású egyéni és üzleti jó hírneve sérült. Keresetleveléhez mellékelte az adós által előterjesztett végrehajtási kifogásokat, **(személy 2. neve)** -val kötött bérleti szerződését és a bérlő 2004. szeptember 15. napján kelt nyilatkozatát, valamint a 2008. június 6. napján kiállított orvosi véleményt.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Állította, hogy a felperes végrehajtási kifogást nem terjesztett elő, továbbá nem valósult meg jogszabálysértés.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Indokolása szerint az alperes a közigazgatási jogkörben okozott kárért, mint önálló bírósági végrehajtó akkor köteles helytállni, ha a kártérítés általános és különös feltételeinek fennállása bizonyítást nyer. A bírói gyakorlat szerint a Ptk. 349. § (1) bekezdése alapján rendes jogorvoslati lehetőségnek a végrehajtási kifogás minősül. Az adós tulajdonát képező ingóságok lefoglalása a felperes ingóságait ugyan nem érintette, de az üzlethelyiség használatában a kényszerintézkedés korlátozta. A Vht. 217. § (1) bekezdése alapján az egyéb érdekelt előterjeszthet jogorvoslati kérelmet a végrehajtó intézkedésével szemben, azonban az egyéb érdekelt körét a jogszabály nem tartalmazza. Álláspontja szerint azonban a felperes a Vht. ezen §-a alapján egyéb érdekeltnek minősíthető, s miután végrehajtási kifogást nem terjesztett elő, a Ptk. 349. § (1) bekezdésében szabályozott feltétel a felperes esetében nem állott fenn.

Vizsgálta azonban a Ptk. 339. § (1) bekezdésében foglalt feltételek fennállását is arra az esetre, ha a felperes nem minősülne egyéb érdekeltnek. Etekintetben következtetése az volt, hogy a zárgondnok kijelölése nélkül történt zár alá vétellel megvalósított ingófogalás jogszerű volt a méteráru természetéből fakadóan, azaz a helység lepecsételésével foganatosított kényszerintézkedés célszerűnek mutatkozott. Értékelte azt a felperesi nyilatkozatot, amely szerint a méteráru és a

rövidáru kereskedés nem elkülönítetten folyt, a felperes tulajdonát képező ingóságok lefoglalására nem került sor, és azokat a bíróság álláspontja szerint számla bemutatása ellenében bármikor elszállíthatta volna. Utalt arra, hogy a végrehajtási iratokban található 2004. augusztus 1. napján létrejött bérleti szerződés szerint a felperes, mint bérelő havi 10.000,-Ft díj ellenében bérbe vette a **(település neve, utca 2. neve, házszám)** alatt található felépítményt üzleti tevékenység folytatásához. Vagyis már a foglalás előtt felmerült, hogy más helyen nyit üzletet, ahova a végrehajtó intézkedését követően átköltözhetett volna. A vagyoni kár körében a felperes és **(személy 2. neve)**, majd **(személy 3. neve)** között létrejött bérleti szerződések alapján járó bérleti díj különbözet megfizetésére vonatkozó igényt azért utasította el, mert nem nyert bizonyítást, hogy a nagyobb összegű díjat rögzítő szerződés megghiúsulása okozati összefüggésben áll az alperes által foganatosított végrehajtási cselekménnyel. A tanúként meghallgatott **(személy 2. neve)** arról nyilatkozott, hogy az üzletnyitáshoz szükséges engedélyek beszerzése és a cég alapítása érdekében 2004. szeptemberétől nem járt el, és a tervezett üzleti tevékenység azért sem valósult meg, mert édesapja váratlanul megbetegedett, utóbb meghalt, holott vele együtt kívánta a vállalkozást beindítani. A felperes a bíróság felhívása ellenére sem csatolta **(személy 3. neve)** -val létrejött bérleti szerződését, azonban a nyilatkozatából megállapította, hogy 2005. március hónapban havi 50.000,-Ft bérleti díj mellett az üzlethelyiség területéből csupán 50 m²-t adott birtokba. A bíróság következtetése értelmében a hiányos adatok alapján nem hasonlító össze a két szerződés, és viszonyításuk a bérleti díj különbözet összegszerűségének meghatározására alkalmatlan. A nem vagyoni kártérítés iránt előterjesztett igényt ugyancsak bizonyíthatlanságára hivatkozással utasította el. Ugyanis a felperes az egyéni és üzleti jó híre hátrányos változására vonatkozó bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, és egészségi állapotának megromlását a csatolt orvosi vélemény nem támasztja alá. Az elsőfokú bíróság mellőzte **(személy 1. neve)** és **(személy 4. neve)** tanúk meghallgatását, mert a végrehajtási eljárás iratanyagához képest tőlük új adat vagy bizonyíték nem volt várható.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak a kereseti kérelme szerinti megváltoztatását, másodlagosan hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte. Érvelése szerint az alperes nyilvánvalóan túllépte hatáskörét, mert a végrehajtás során tudomást szerzett a földhivaltaltól beszerzett adatok alapján és a felperes személyes közléséből az ingatlan tulajdonjogáról, a szülőket megillető haszonélvezeti jogról, illetve a **(P...)** Kft-vel kötött bérleti szerződésről. A bérleti jogviszony nem lehet akadálya annak, hogy az ingatlan tulajdonosa, aki ellen nem folyik végrehajtási eljárás, a saját ingatlanát rendeltetésszerűen használhassa, és az ott lévő üzlethelyiséget üzemeltethesse, illetve a vállalkozással kapcsolatos tevékenységét végezhesse. A végrehajtó nem foszthatta volna meg az ingatlan használatától, és attól, hogy az üzletet működtesse. Előadta, hogy az adós jogi képviselője útján előterjesztett végrehajtási kifogásban

jelezte a rövidáru kereskedelmi tevékenység akadályoztatását. Mint egyéb érdekelt, a végrehajtási eljárás jegyzőkönyvét nem kapta kézhez, tiltakozását az alperes nem vette figyelembe, és nem figyelmeztette a jogorvoslat lehetőségére. A zár alá vétel csupán 2004. október hónap végén szűnt meg, és a jogellenes állapot mintegy 3 hónapon keresztül tartott, de ennek negatív következményei jelenleg is fennállnak. Vitatta az elsőfokú bíróság azon megállapítását, hogy a végrehajtási kifogás előterjesztésének elmulasztása a terhére értékelhető. Vitatta továbbá, hogy az önálló bírósági végrehajtó a Vht. rendelkezéseit az ingófoglalás körében nem sértette meg, ugyanis gondoskodnia kellett volna a zár alá vett vagyontárgyak elszállításáról. Álláspontja szerint a vagyoni kár körében eleget tett a bizonyítási kötelezettségének, amikor **(személy 2. neve)** -val kötött bérleti szerződését csatolta és a tanú meghallgatását indítványozta. **(személy 3. neve)** az üzlethelyiséget jelenleg már nem magánszemélyként bérli, amelynek igazolására bérleti szerződéseket csatolt. A nem vagyoni kártalanításra kérte az elsőfokú bíróság által mellőzött **(személy 1. neve)** hozzátartozó és **(személy 4. neve)** ügyvéd tanúkénti meghallgatását, valamint hivatkozott **(személy 2. neve)** tanúvallomására, amelyből kitűnik, hogy megítélése negatívan változott, amikor 2004. szeptember hónapban megromlott egészségi állapota miatt a tanú nem tudta vele a kapcsolatot felvenni. Orvosszakértő kirendelését indítványozta annak megállapítására, hogy a végrehajtási eljárás következtében milyen egészségügyi panaszai merültek fel. Sérrelmezte továbbá, hogy az elsőfokú bíróság nem tette lehetővé észrevételezési jogának gyakorlását a távollétében meghallgatott **(személy 2. neve)** tanúvallomásával kapcsolatban.

A fellebbezés **megalapozatlan.**

Az alperes kárfelelősségének vizsgálata során abból kellett kiindulni, hogy az adós kötelezettségének teljesítését végső soron állami kényszerrel is el lehet érni (Vht. 5. § (1) bekezdés), így az önálló bírósági végrehajtó a közhatalom gyakorlása során kifejtett tevékenységével okozhat kárt. A Ptk. 349. § (1) bekezdés alapján a közigazgatási jogkörben okozott kár érvényesíthetőségének anyagi jogi előfeltétele, hogy a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetve a károsult a rendes jogorvoslat lehetőségét igénybe vette. A végrehajtási eljárás keretében ilyen jogorvoslatnak minősül a Vht. 217. § (1) bekezdése értelmében a végrehajtási kifogás, amelyet a fél vagy egyéb érdekelt terjeszthet elő. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes, mint egyéb érdekelt, élhetett volna végrehajtási kifogással, hiszen az alperes intézkedése miatt az üzlethelyiséget nem használhatta és a megélhetését biztosító rövidáru kereskedést nem folytathatta.

A következetes bírói gyakorlat szerint a rendes jogorvoslat elmulasztása csak abban az esetben értékelhető a fél terhére, ha erről tájékoztatást kapott (BH 2003. évi 154. számú jogeset). A felperes fellebbezésében megalapozottan hivatkozott arra, hogy az önálló bírósági végrehajtó nem foglalta írásba nyilatkozatát, és nem tájékoztatta a végrehajtási kifogás lehetőségéről, tehát az alperes kártérítési felelőssége a rendes jogorvoslat igénybevételének hiánya miatt nem zárható ki. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy az adós végrehajtási kifogása nem tekinthető a felperes által

előterjesztett jogorvoslatnak, hiszen a felperes az adós jogi képviselőjének meghatalmazást nem adott.

Ezt követően kellett vizsgálni a Ptk. 349. § (1) bekezdése mellett alkalmazandó Ptk. 339. § (1) bekezdésében foglalt konjunktív feltételek fennállását. A másodfokú bíróság egyetért azzal a fellebbezési érveléssel, hogy az alperes nem zárhatta volna be az üzlethelyiséget és nem akadályozhatta volna meg a felperest abban, hogy a rövidáru kereskedést megfelelően folytatni tudja. A Vht. 105. § (1) bekezdése szerint, ha valószínű, hogy az adós a lefoglalt ingóságot nem fogja megőrizni, a végrehajtó az ingóságot a megőrzésére alkalmas tárolóban (szekrényben, ládában, stb.) vagy külön helyiségben helyezi el, azt lezárja és lepecsételi (zár alá vétel). A felperesnek az adóstól független egyéni vállalkozás keretében folytatott kereskedelmi tevékenységére figyelemmel a méteráru el kellett volna szállítania és külön raktárban elhelyezni, avagy az üzlethelyiségen belül elkülönítetten lezárni. A felperes az intézkedő önálló bírósági végrehajtó figyelmét felhívta arra, hogy önálló vállalkozást üzemeltet, kérte, hogy az üzlethelyiséget és a közösen használt irodát, ahol üzleti iratait tárolta, ne zárja le, és az üzleti tevékenységét ne akadályozza, azonban az alperes mindezt figyelmen kívül hagyta és a felperest lehetetlen helyzetbe hozta. Az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a méteráru és a rövidáru kereskedés egymást kiegészítve együtt folyt, ugyanis a felperes tevékenységét egy oldalsó, elkülönített helyen végezte és önálló árukészlettel rendelkezett. Megkísérelte a helység lezárását követően a számlák bemutatását, de az alperes erre nem intézkedett, és a zárcserét követően lezárt üzletből a rövidáru nem lehetett elszállítani. Az önálló bírósági végrehajtó nyilvánvalóan és kirívóan jogsértő magatartást tanúsított, az elsőfokú bíróság ettől eltérő álláspontja téves. Az üzlethelyiségre a felperes szüleinek haszonélvezeti joga áll fenn, azonban a jogosultak az üzlethelyiség használatát a tulajdonosnak megengedték a Ptk. 157. § (2) bekezdése alapján.

Bár az elsőfokú bíróság az alperes jogellenes magatartását nem találta megállapíthatónak, mégis helyesen következtetett arra, hogy a felperes által állított vagyoni kár - **(személy 2. neve)** bérleti szerződéstől elállása és a később kötött nem azonos értékű bérleti szerződésből eredő díjkülönbözet - és az alperes magatartása között az okozati összefüggés nem állapítható meg. Az oksági kapcsolat hiányát az eljáró bíróság **(személy 2. neve)** tanúvallomásából megalapozottan vezette le, a bérleti szerződés megghiúsulása nem az alperes ingófogalásának, hanem a tanú által tervezett üzleti vállalkozás körülményeiben bekövetkezett változásoknak a következménye. Megalapozott az elsőfokú bíróság azon álláspontja, hogy a két bérleti szerződés a pontatlan tényadatok alapján és egyéb okból nem viszonyítható egymáshoz.

Nem vagyoni kár esetében a személyhez fűződő jogsértés nyomán beállott emberi helyzetet, állapotot kell vizsgálni, amelyre már a vagyoni kár fogalma nem

használható. A nem vagyoni kár a személyiségi jog megsértése következtében az emberi személyiség testi vagy lelki életminőségének hátrányos változása. Az immateriális kár

fogalmából következik, hogy a kárfelelősség megállapításához értékelni kell az állított károkozó magatartás nyomán bekövetkező állapotot, nevezetesen, hogy az emberi személyiség életminőségének csökkenése bizonyítottan bekövetkezett-e, a jogsértés alkalmas volt-e olyan testi vagy lelki trauma kiváltására, ami a személyiség életminőségét rombolta. A személyhez fűződő jogok megsértéséből eredő kárigény megalapozottságához a jogsértésen túl azt is bizonyítani kell, hogy a sérelmet szenvedett olyan hátrány érte, amelynek csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez a nem vagyoni kártérítés megítélése indokolt (Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pont, Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdés, EBH 2000. évi 302. jogeset).

A felperes testi épsége, egészsége (Ptk. 76. §), valamint jó hírneve (Ptk. 78. §) sérelmére hivatkozott az igényérvényesítés során. A végrehajtó intézkedését követően mintegy 4 évvel később, 2008. június 6. napján keltezett orvosi vélemény csupán azt tartalmazza, hogy a felperes 2004. augusztus 3. napján erősen feldúlt, ideges állapotban kereste fel kezelő orvosát, és ezen tünetek hátterében akut pszichés, szituatív stressz reakció állott. Ilyen adatok mellett az átmeneti rosszullét alapján a felperes nem vagyoni kártérítést megalapozó egészségromlása nem állapítható meg. Egyébként is a perbeli időben több végrehajtási eljárás folyt az édesapja ellen, ami a felperes egészségi állapotát ugyancsak befolyásolhatta és így az alperesi jogellenes magatartás és a felperesi betegség közötti okozati összefüggés sem bizonyított. Nem merült fel olyan adat sem, amely igazolná, hogy az alperes magatartása folytán a felperes **(település neve)** városában köztudott egyéni és üzleti jó hírneve negatívan változott, illetve, hogy jól bejáratott, ismert rövidáru üzletének vevőkörét a végrehajtó intézkedése miatt veszítette el. Erre nem lehet következtetni **(személy 2. neve)** azon tanúvallomásából, hogy 2004. szeptemberében nem tudta felvenni a kapcsolatot a felperessel. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helyesen következtetett arra, hogy a felperes a nem vagyoni kártalanítás körében a Pp. 164. § (1) bekezdésében foglalt bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget.

A fellebbezésben foglalt eljárási kifogások azért nem alaposak, mert a tárgyalási határnapot szabályszerű idézés ellenére elmulasztó fél részére a bizonyítás foganatosításáról készült jegyzőkönyv kézbesítése észrevételezés céljából nem törvényi kötelezettsége a bíróságnak. A felperesnek módjában állt a jegyzőkönyvet leírását követően bármikor megtekinteni a kezelő irodában, és észrevételezési jogával élhetett volna. A fellebbezésben előterjesztett bizonyítási indítványokat a másodfokú bíróság mellőzte. Az orvosszakértő kirendelését azért tartotta szükségtelennek, mert a múlt tényekre vonatkozó bizonyítékot a szakértő nem szolgáltatathat és arra a felperes sem hivatkozott, hogy jelenlegi egészségi állapotát még befolyásolná az állított káresemény. **(személy 1. neve)** hozzátartozó tanútól tárgyilagos előadás nem volt várható, és a hozzátartozó jogi képviselője, **(személy 4. neve)** az ügyre vonatkozóan nyilvánvalóan a hozzátartozótól szerzett értesülést.

Az előzőekben kifejtettek alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján hagyta helyben.

A fellebbezés eredménytelen volt, azonban az alperesnek a másodfokú eljárás során áthárítható költsége nem merült fel, így erről rendelkezni nem kellett. A le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a felperes személyes költségmentessége folytán az állam viseli a Pp. 78. § (1) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és a 14. §-a értelmében.

S z e g e d, 2010. november 9.

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk.	Dr. Rakita Zsuzsanna sk.	Dr. Kasza Ferenc sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró